

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä lokakuuta 2020

718/2020

Ympäristöministeriön asetus

eräiden rakennuksen teknisten järjestelmien energiatehokkuuden vaatimuksista

Ympäristöministeriön päätöksen mukaisesti säädetään maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 117 g §:n 4 momentin ja 150 f §:n 4 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat, 117 g §:n 4 momentti laissa 1151/2016 ja 150 f §:n 4 momentti laissa 41/2014:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan uuden rakennuksen rakentamiseen, rakennuksen korjaus- ja muutostyöhön sekä rakennuksen käyttötarkoituksen muutokseen, kun rakennus koostuu katetusta seinällisestä rakenteesta ja rakennuksessa käytetään energiaa sisäilmaston ylläpitämiseen.

Tässä asetuksessa säädetään itsesäätyviä laitteita, rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmää sekä paikallista sähköntuotantojärjestelmää koskevista energiatehokkuuden vaatimuksista.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *rakennuksen teknisillä järjestelmillä* laitteita, joita käytetään rakennuksen tai rakennuksen osan tilojen lämmitykseen, tilojen jäähdytykseen, ilmanvaihtoon, käyttöveden lämmitykseen, kiinteään valaistukseen, rakennuksen automaatioon ja ohjaukseen, paikalla tapahtuvaan sähköntuotantoon tai näiden yhdistelmään, mukaan luettuna ne järjestelmät, jotka käyttävät uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa;

2) *rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmällä* järjestelmää, joka kattaa tuotteet, ohjelmistot ja tekniset palvelut, jotka voivat tukea rakennuksen teknisten järjestelmien energiatehokasta, taloudellista ja turvallista toimintaa automaattisen ohjauksen avulla sekä helpottamalla kyseisten rakennuksen teknisten järjestelmien manuaalista hallintaa;

3) *paikallisella sähköntuotantojärjestelmällä* rakennukseen tai kiinteistölle, jolla rakennus sijaitsee, asennettua järjestelmää, joka on suunniteltu paikalla tapahtuvaan sähköntuotantoon ja joka on liitetty rakennukseen ja sen sähkölaitteistoihin;

4) *itsesäätyvillä laitteilla* laitteita, jotka säättävät automaattisesti lämmönluovuttimen lämmitystehoa lämmitysasetus mukaisesti;

5) *lämmönkehittimellä* lämmitysjärjestelmän osaa, joka tuottaa hyötylämpöä yhdellä tai useammalla seuraavista prosesseista: polttoaineiden poltto, sähkövastuslämmitysjärjestelmän lämmityselementeissä tapahtuva Joule-ilmiö ja lämmön talteenotto ympäristöstä ilmasta, ilmanvaihdon poistoilmasta tai vesi- tai maalämpölähteestä lämpöpumpulla käyttäen;

6) *teknisellä toteutettavuudella* säädösten soveltamista siten, ettei siitä aiheudu olennaisia muutoksia rakennukseen tai sen lämmitys-, jäähdytys- tai ilmanvaihtojärjestelmään taikka näiden yhdistelmiin;

7) *taloudellisella toteutettavuudella* säädösten soveltamista siten, että investoinnista odotettavissa olevat kokonaishyödyt ovat suuremmat kuin investointi- ja käyttökustannukset;

8) *toiminnallisella toteutettavuudella* säädösten soveltamista siten, ettei järjestelmän toiminta tai rakennuksen käyttäminen käyttötarkoitukseensa esty.

3 §

Itsesäätyvät laitteet

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uusiin rakennuksiin asennetaan itsesäätyvät laitteet. Itsesäätyvät laitteet on asennettava siten, että ne säättävät erikseen lämpötilaa kussakin huoneessa. Jos alueen tilojen sisäympäristöä koskevat vaatimukset vastaavat toisiaan tai jos alueen huoneita ei ole rakenteellisesti erotettu toisistaan, itsesäätyvät laitteet saadaan asentaa siten, että ne säättävät lämpötilaa rakennuksen osan määrättyllä lämmitetyllä tai jäähdytetyllä alueella.

Kun rakennuksen lämmönkehitin tai lämmönjakokeskus vaihdetaan tai lisätään, rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että itsesäätyvät laitteet asennetaan niihin tiloihin, joiden lämmitykseen vaihdettavaa tai lisättävää lämmönkehitintä tai lämmönjakokeskusta käytetään. Itsesäätyvät laitteet on asennettava siten, että ne säättävät erikseen lämpötilaa kussakin huoneessa. Jos alueen tilojen sisäympäristöä koskevat vaatimukset vastaavat toisiaan tai jos alueen huoneita ei ole rakenteellisesti erotettu toisistaan, itsesäätyvät laitteet saadaan asentaa siten, että ne säättävät lämpötilaa rakennuksen osan määrättyllä lämmitetyllä alueella.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan, kun itsesäätyvien laitteiden asentaminen on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa.

4 §

Rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmän sekä paikallisen sähköntuotantojärjestelmän energiatehokkuusvaatimukset

Jos rakennukseen suunnitellaan ja rakennetaan rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmä tai paikallinen sähköntuotantojärjestelmä, järjestelmän tulee täyttää energiatehokkuuden vaatimukset, jotka koskevat järjestelmän kokonaisenergiatehokkuutta, asianmukaista mitoitusta, oikeaa asentamista, asianmukaista käyttöönottoa ja asianmukaista ohjaamista.

Edellä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia sovelletaan uuden rakennuksen rakentamiseen sekä järjestelmien asentamiseen, korvaamiseen tai parantamiseen silloin, kun vaatimukset ovat teknisesti, taloudellisesti ja toiminnallisesti toteutettavissa.

5 §

Järjestelmän kokonaisenergiatehokkuus

Erityissuunnittelijan on suunniteltava rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmä siten, että sillä pystytään ohjaamaan ja valvomaan rakennuksen energiankulutuksen kannalta keskeisiä teknisiä järjestelmiä ja laitteita energiankäytön optimoimiseksi. Ohjaus on toteutettava siten, että rakennus ja sen tekniset järjestelmät toimivat käyttötarkoituksensa mukaisesti. Rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmän tulee omalta osaltaan varmistaa hyvän, terveellisen ja turvallisen sisäilmaston aikaansaaminen energiatehokkaasti.

Erityissuunnittelijan on suunniteltava paikallinen sähköntuotantojärjestelmä siten, että se on toimintakyvyltään energiatehokas ja liitetty rakennuksen sähköjärjestelmään niin, että tuotettua energiaa voidaan hyödyntää tehokkaasti rakennuksessa.

6 §

Järjestelmän asianmukainen mitoitus

Erityissuunnittelijoiden on tehtäviensä mukaisesti huolehdittava siitä, että rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmä suunnitellaan ja mitoitetaan toimimaan yhdessä rakennuksen teknisten järjestelmien kanssa energiankäytön optimoimiseksi. Suunnittelussa ja mitoituksessa on otettava huomioon sisäolosuhteiden tavoitetasot, rakennustyyppi ja energiansäästömahdollisuus.

Erityissuunnittelijan on suunniteltava ja mitoitettava paikallinen sähköntuotantojärjestelmä energiatehokkaaksi ottaen huomioon rakennustyyppi ja rakennuksen käyttö, energiansäästömahdollisuus, kyky energian varastointiin, sähköenergian kustannussäästö, paikalliset olosuhteet sekä rajoitteet, jotka voivat vaikuttaa mitoitukseen.

7 §

Järjestelmän oikea asentaminen

Rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmän rakennusvaiheen vastuuhenkilön on liitettävä selvitys asennuksen suunnitelmanmukaisuudesta osaksi rakennustyön tarkastusasiakirjaa sekä tehtävä merkintä suunnitelmanmukaisesta toiminnasta tarkastusasiakirjaan ja sen yhteenveto-osaan.

8 §

Järjestelmän asianmukainen käyttöönotto

Rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmän rakennusvaiheen vastuuhenkilön on liitettävä selvitys mittauslaitteiden, ohjaus- ja säätöpiirien toiminnan sekä raporttien suunnitelmanmukaisuudesta osaksi rakennustyön tarkastusasiakirjaa sekä tehtävä merkintä suunnitelmanmukaisesta toiminnasta tarkastusasiakirjaan ja sen yhteenveto-osaan.

9 §

Järjestelmän asianmukainen ohjaaminen

Erityissuunnittelijan on huolehdittava, että rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmässä on rakennukseen kuuluvat, eri käyttäjäryhmille soveltuvat käyttöliittymät asianmukaisen käytön ja helppokäyttöisyyden varmistamiseksi. Erityissuunnittelijan on huolehdittava, että rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmän toiminnoissa on tapa, jolla esitetään tieto rakennuksen energiatehokkuudesta ja tieto mahdollisista poikkeamista rakennuksen olosuhteiden tavoitearvoista.

Erityissuunnittelijan on huolehdittava, että paikallisessa sähköntuotantojärjestelmässä tai rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmässä on tapa, jolla esitetään tieto tuotetun sähköenergian määrästä ja ohjautumisesta omaan kulutukseen, varastoon tai yleiseen sähköverkkoon, taikka jonka pohjalta tieto tästä on määritettävissä.

718/2020

10 §

Sähkölaitteet ja -laitteistot

Sähkölaitteille ja -laitteistoille asetettavista vaatimuksista, sähkölaitteiden ja -laitteistojen vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja vaatimustenmukaisuuden valvonnasta sekä sähköalan töistä ja niiden valvonnasta säädetään sähköturvallisuuslaissa (1135/2016).

11 §

Järjestelmän kokonaisenergiatohokkuuden tarkastus ja kirjaaminen

Rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmän tai paikallisen sähköntuotantojärjestelmän asentamisen, korvaamisen tai parantamisen jälkeen on rakennusvaiheen vastuuhenkilön tehtävä merkintä rakennustyön tarkastusasiakirjaan ja sen yhteenveto-osaan järjestelmien suunnitelmanmukaisuudesta.

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Tämän asetuksen voimaan tullessa vireillä olevaan hankkeeseen sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 27.10.2020

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen

Ympäristöneuvos Maarit Haakana